

SNART KOMMER TIDEN

AF LINE KNUTZON

PREMIERE 14. APRIL 2000
AARHUS TEATER · SCALA

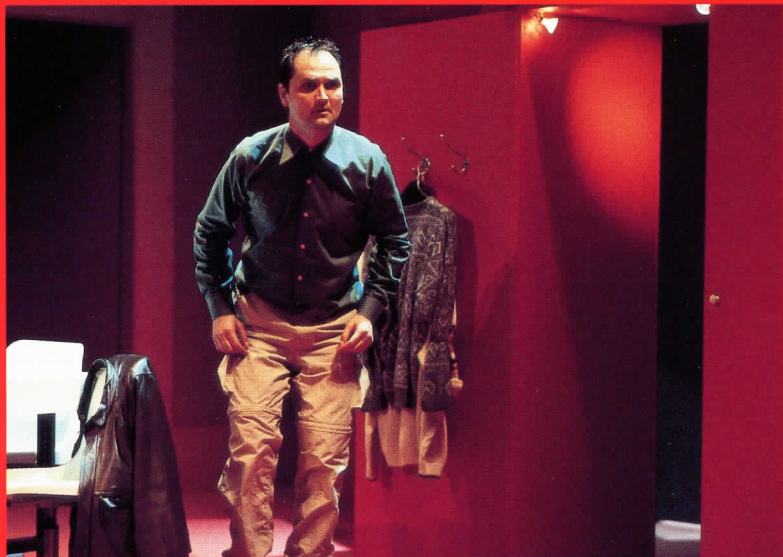
SNART KOMMER TIDEN

... antager vi, at tiden er objektivt virkelig, hvilken form for virkelighed har den så? Er tiden et underliggende substratum for ting og begivenheder, en slags ting, der sammen med rummet indeholder alt andet og kan eksistere uafhængigt af, om der er noget eller foregår noget i verden, eller er tiden blot en relation mellem fysiske ting og hændelser, der helt er afhængig af deres eksistens?

Jan Faye (fra *Hvad er tid?* Gyldendal 1999)

JOHN: Hvad ved man nu om dage, tiden går bare, og det er jo ikke altid man liiiiige er klar over det vel?
Man kunne jo være travlt optaget af noget andet...

TIDEN ER GÅET AF LED

Af Birthe Johansen

Carpe Diem – grib dagen! Så enkelt og klassisk kunne moralen i *Snart kommer Tiden* sammenfattes. Og så alligevel ikke. Stykket ligner måske nok en moralitet, men Line Knutzon er ikke til de store forkromede budskaber. Hendes dramatiske univers er fyldt med fragmenter af en neurotisk virkelighed. De historier, hun fortæller, er lige så uafsluttede, som dem personerne fortæller hinanden. Men hun har ingen konkrete bud på, hvordan andre mennesker skal leve deres liv.

“Jamen, jeg ved ikke præcist, hvad det, jeg skriver, handler om”, fortalte den unge dramatiker i 1992 en journalist. Hun havde da to dramaer, nogle dramatiske forsøg samt et par revyer bag sig og undrede sig stadig over den uforudsigelige skriveproces. “Altså, man sætter sig ned, og så starter man med, at A kommer ind, B siger noget, så overvejer man, om der skal optræde en C – og en D for den sags skyld – men dét tror jeg må være mindst 20 år, før jeg kan holde styr på så mange personer”.

Helt så længe varede det nu ikke. Allerede to år senere, i 1994, satte Line Knutzon hele seks personer på scenen i *Først bli'r man jo født*. Hun var i mellemtiden blevet husdramatiker på Aarhus Teater og hendes forunderlige historie om Axel, Nymse, Lis, Tis, Tudeberg og Victor var skrevet til skuespillerskolens afgangshold, men inden da havde hun faktisk fulgt sin egen dramaturgiske opskrift.

Det begyndte med to personer i *Brændt barn lugter i det hele taget ilde*, som hun skrev til Det Danske Teaters dramatikerværksted i 1989. Året efter var der tre personer i *Splinten i Hjertet*, som blev skrevet til Aveny Teatrets dramatikerværksted, for siden at blive flyttet til den rigtige scene i Café Kellerrich og i 1992 udsendt som tv-teater af DR. I *Usynlige ven-*

ner, som Det Kongelige Teater bestilte hos Line Knutzon i 1992, var personernes antal – helt efter bogen – vokset til fire. Derefter gik der kludder i regnskabet. *Det er så det nye* fra 1993 havde stadig fire personer, mens hendes første radiospil, *Harriets Himmelfærd* fra 1995, havde ni stemmer, hvoraf dog kun tre af dem kunne betegnes som hovedroller.

Lige som i *Først bli'r man jo født* er der også seks personer i *Snart kommer Tiden*, som blev skrevet i 1998, fire år og en tvillingefødsel senere, men disse personer er til gengæld en generation ældre. Tiden går. Og spørgsmålet er, hvad den skal bruges til.

“Helt konkret handler *Snart kommer Tiden* jo om tid, ikke om den her tid, men tid, der går. Jeg gør mig faktisk stor umage for at undgå alt, der vækker associationer til netop denne tid. Jeg er simpelthen ikke dygtig nok til helt konkret at forholde mig til nutiden. Så kommer jeg til at skrive lissom en kronik om et eller andet debateme”, udtalte hun i forbindelse med urpremieren.

Den tidligere ungkommunist har på mange måder skabt sin egen udgave af det klasseløse samfund. Hendes dramatik rummer få eller ingen sociale pejlemærker. Den kan lige så godt foregå i Risskov som i Gellerupplanen. Og trods generationsskifte og et stigende antal personer i dette ingenmandsland er det stadig befolket med mennesker i en usikker venteposition. Lidt uduelige, ubrugelige eller overflødige, men meget i live.

For så vidt er det også det samme stykke, Line Knutzon bliver ved med at skrive på – og leve med. Fra de første udkasts kredsen om ensomme unge, der ikke alene har mistet deres barndom, men også deres fremtid, er fokus med årene rykket mod

Line Knutzon: Helt konkret handler "Snart kommer Tiden" jo om tid, ikke om den her tid, men tid, der går.

midten med parforhold og midalder i sigte. Vi bliver jo alle ældre, men ikke nødvendigvis mindre kritiske.

Line Knutzon har i flere sammenhænge fortalt, hvordan hun – iflg. hendes forældre – var et usædvanligt surt og skeptisk barn, som sad i barnevognen og betragtede verden med kritiske øjne. I skolen forsømte hun lektierne for at arrangere demonstrationer mod alverdens uretfærdigheder, men mener i øvrigt, at det politiske engagement har hjulpet hende til at finde sit eget ståsted – og til at skrive politisk, på sin egen måde.

Midt i dét, der fra starten mest lignede et ungdomsoprør mod 68-generations-forældrenes tilbud om grænseløs frihed, har Line Knutzon i stadigt stigende grad rettet sit kritiske troldspejl mod nutidens upersonlige autoriteter. Den tid er forbi, hvor man bare kunne skyde skylden på Systemet. Systemet er blevet en del af dem, det handler om. Lige så besatte personerne er af at udfylde hullerne i deres tilværelse, det være sig i form af følelser, sammenhold eller forhold i det hele taget, lige så indifferente er de overfor den verden af pædagoger, sagsbehandlere og projektledere, der optræder som usynlige medspillere under fællesbetegnelsen Kommunen.

Aktivering er heller ikke for ingenting en del af vor tids ideologi. Aktivering for enhver pris og ligegyldigt med hvad. Hilbert kan fortælle hvordan, allerede i den første scene af *Snart kommer Tiden*. Når man har uddannet sig som bager, er det langt fra sikkert, at man jubler over at skulle se mulighederne i et job, der beskrives som en lang rejse i flodpram. Og Rebekka har det ikke meget nemmere med sine hæklede æggevarmere og manglende husmodergén.

Samme mangel vedkender Line Knutzon sig i øvrigt gerne, men nægter ellers at ligge under for fortidens dunkle normer. Det er for svært. Egentlig ville hun helst have en familie, der lignede et gammelt katalog fra Daells Varehus. Det andet er for svært. For som hun siger: "Vi skal skabe familier og måder at leve på uden et eneste billede af, hvad en familie egentlig er".

I hendes dramatiske gennembrud, *Splinten i Hjertet* fra 1990, lod hun kommunen sende en Skabsmoder – uden at det hjalp ret meget. Løsningen i *Snart kommer tiden*, er hushjælp, hedder Oda og er også sendt af Kommunen. Hun skal bl.a. at tage sig af Knuttebarnet, der kom på koloni som 5-årig og nu vender hjem igen som 55-årig. Hendes bror kommer slet ikke hjem. Han er forsvundet ud i den store vide verden. Brormand, som vi ikke skal tale om, er vist nok endt i Canada, hvis vi ellers kan tro de mange forskellige historier, som krydser hinanden i stykket.

Mange af disse mere eller mindre løsrevne bidder af bevidsthed er en del af Line Knutzons arbejdsmetode. Lige fra starten er hendes tekster blevet prøvet af med readings. Og ikke blot teaterteksterne. Da hun skrev sit første radiospil, *Harriets Himmelfærd*, afholdt hun også særlige læsninger med skuespillerne i de tre hovedroller. Hun vil i det hele taget helst sidde på scenen under prøverne og skrive med på replikkerne.

Shakespeare havde det efter sigende på samme måde. Han lod også Hamlet fortælle os, at tiden er gået af led. Men herefter hører sammenligningen op. Hos Line Knutzon er resten ikke tavshed, men alvor.

Birthe Johansen – mag. art i Teatervidenskab,
free-lance journalist og teaterskribent.

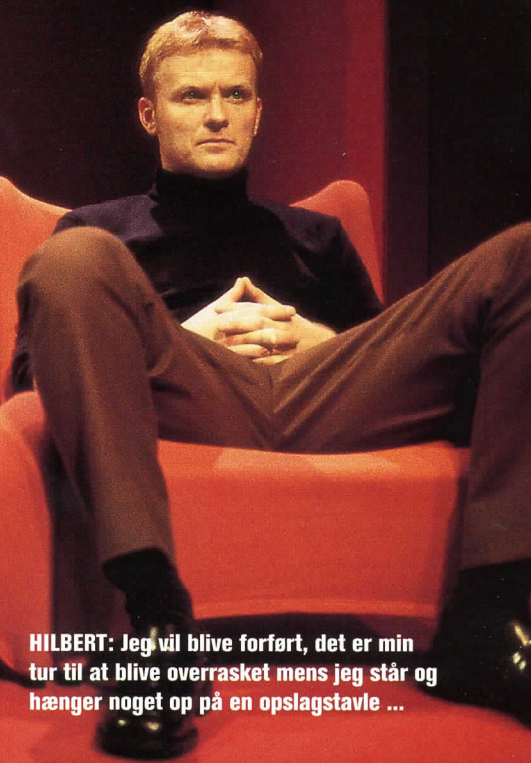
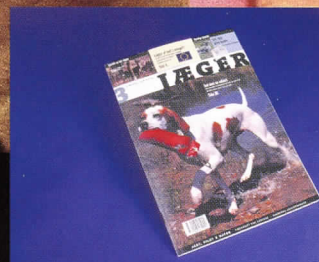

KNUTTEBARNET: Jeg er kommet med mig selv, for at I kan se hvordan I har det, for at huske jer på mulighederne, for at minde jer om hvem I er ... Jeg er ikke barn, jeg er ikke voksen, jer er ikke det det kommer an på. Jeg er en udsigt over havet, over marker over skove, jeg er jorden som I gror i, jeg er alle tegn på liv ... Tiden er kommet hvor I skal rejse jer op og vandre med åbne øje, kig nu på hinanden, kig ikke op ...

ODA: Jeg elsker børn, ja selv er jeg barnløs, vi er en hel slægt af barnløse – min mor – min mormor – min tipoldemor – ikke én har kunnet sætte et barn i verden, men vi elsker andres og vi kan gøre rent ... for andre ...

HILBERT: Jeg vil blive forført, det er min tur til at blive overrasket mens jeg står og hænger noget op på en opslagstavle ...

JOHN

ODA

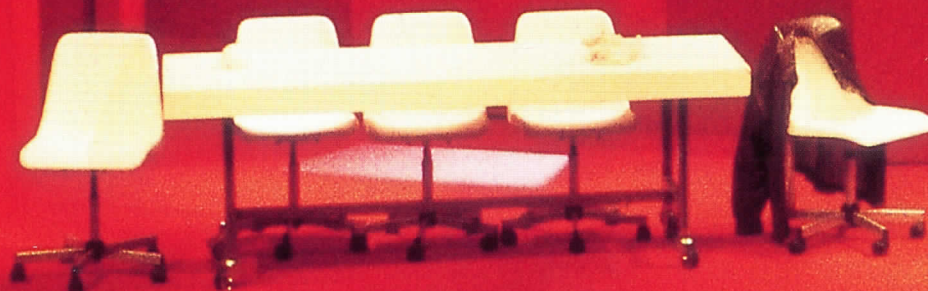
INGRID

Premiere 14. april 2000
Aarhus Teater Scala

Forestillingens varighed:
Ca. 2 timer og 15. minutter inkl. pause

Musik i forestillingen:
D:A:D: *Empty Heads, Home Alone 4, Cloudy Hours, Hate to say I told you so, You do what I've just done*
Axel Boys Quartet: *Barbie Girl, Final Countdown*
Clayderman: *Yesterday*
Alfred Hitchcocks Film Music: *The Madhouse*
The Ventures: *Rap City*

Tak til D:A:D og Torleif Hoppe

- Forestillingsleder: Joe Otterstrøm
- Scenografiass.: Nanna Christensen
- Suffli: Anette Walsøe
- Stage Fight: Høther Bøndorff
- Afvikling lys/lyd: Thomas Jensen / Andreas A. Carlsen
- Afvikling scene: Knud Brodersen, Jacob Rosenberg, Hans Birger Hansen

- Teatermaler: Anne-Marie Kjær
- Leder af snedkersal: Kai Johansen
- Kostumiere: Hanne Gissel, Mehmet Hilmi
- Costumeassistent: Viggo Eriksen
- Frisør: Britta Høxbro
- Rekvisitører: Viggo Bay, Steen Jonassen
- Upremierre: 20. november 1998, Dr. Dantes Aveny

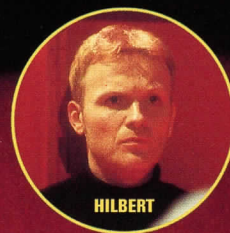

KNUTTEBARNET

REBEKKA

HILBERT

Rebekka ... Dorthe Hansen Carlsen

Hilbert ... Bue Wandahl

John ... Niels Ellegaard

Oda ... Merete Hegner

Ingrid ... Katja Holm

Knuttebarnet ... Merete Voldstedlund

SNART KOMMER TIDEN

af Line Knutzon

Iscenesættelse ... Henriette Holm Nielsen

Scenografi ... Marianne Nilsson

Lysdesign ... Niels Emil Larsen

Lyddesign ... Andreas A. Carlsen

• Teknisk chef: Jens Ravn

• Dekorationschef: Jørn Walsøe

• Teatersekretær & markedsføringschef: Leif Due

• Teaterchef: Palle Jul Jørgensen

• Programredaktion: Jørgen Heiner,
Agnete Krogh og Leif Due

• Foto fra afsluttende prøver: Jan Jul

• Plakat & program lay-out: Smidstrup Grafisk Bureau

• Tryk: CC Print

Isenesættelse Henriette Holm Nielsen

Henriette Holm Nielsen er 34 år og uddannet på Instruktørlinien på Statens Teaterskole i 1995. Det er første gang Henriette gæster Aarhus Teater.

VÆSENTLIGSTE ISENESÆTTELSE FRA 1995-2000:

Svanen, Jomfru Ane Teatret
Manden fra Jante, Svalegangen
Fyrtårnet, Csokonai Teatret i Ungarn
La Dispute, Husets Teater
Junglebogen efter Kiplings junglebøger, dramatisering & isenesættelse
Den Hemmelige Have, dramatisering & isenesættelse, Teatret Zeppelin
Johns Åbenbaring, Bådteatret
Mont Blanc, isenesættelse og manuskript, Gadesjakked Odense
Den store Hanrej, Mungo Park

KOMMENDE OPGAVER SÆSON 2000/01:

24 efter oplæg af Doc, Out of Control og Corona Danseteater
Verden bag Væggen af Bo Hr. Hansen, Teatret Zeppelin
Hitlers Barndom af Niklas Rådstrøm, Svalegangen og Odsherred Teater
Y2K – Livet på Skærmen, Aarhus Teater.

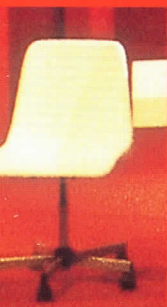

Scenografi Marianne Nilsson

Marianne Nilsson er 36 år og uddannet som scenograf fra Statens Teaterskole i 1992.

VÆSENTLIGE SCENOGRAFIER 1995-2000:

Snart kommer Tiden, genopsætning, Dr. Dantes Aveny, 2000
Længe Siden, Dr. Dantes Aveny, 1999
Liebhaverne, Aalborg Teater, 1999
Det brune Punktum, Bellevue Teater, 1999
La Dispute, Husets Teater, 1998
Snart kommer Tiden, Dr. Dantes Aveny, 1998
Romeo og Julie, Østre Gasværk, 1998
Faust er død, Teater Mungo Park, 1997
Ned på Jorden, Teaterkoncert, Dr. Dantes Aveny, 1997
Johns Åbenbaring, Bådteatret, 1997
Engle i Amerika, Aalborg Teater, 1997
Paradis, Dr. Dantes Aveny, 1997
Mojo, Aarhus Teater, 1996
Præsidentinderne, Husets Teater, 1996
I en Kælder, ABC-Teatret, Dr. Dante, 1995
Teaterkoncert Gasolin, genopsætning Dr. Dante, 1995
Juletestamentet, julekalender for voksne, TV2, 1995

INGRID: Sku' jeg så tvinge ham i et liv med jordomrejser og solbrændt hud vi kunne belemre vores omgivelser med, hva? Se vores frihed se vores fantastiske frihed fyldt med kulturelle indslag. FØJ ... Det vil jeg ikke, det vil jeg ikke byde ham, lille bitte John der elsker alt der er mindre end ham selv, han skal ha' en kone der kan skænke ham børn og liv, ikke en visnen gren.

TO RØDE RUM

Det var et meget stort arbejde for mig, at komme igennem urpremieren af *Snart kommer Tiden* på Dr. Dantes Aveny sidste efterår, – en lang proces, hvor alting skulle blive til ét, som det altid er med hel nyskreven dramatik.

Det var en fantastisk rejse – som endte meget godt.

Så da Henriette Holm Nielsen (instruktøren) spurgte om jeg ville lave *Snart kommer Tiden* igen på Aarhus Teater, var det et kæmpe dilemma.

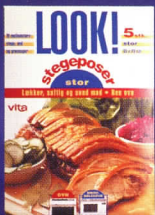
Skulle jeg det? En tekst, som jeg elsker meget højt og næsten føler er en klassiker i vores egen tid, skulle jeg sige ja til at lave det på et andet teater med helt andre mennesker – samtidig med at det blev genopsat på Dr. Dante.

En så stærk tekst, er jo et forsøg værd at tænke om, se om den kan leve under andre forhold, om der kan opfindes et nyt univers hvor disse personer kan eksistere.

Videre, videre – sådan lyder det i mit indre øre – tænk videre. Så i denne tilstand har jeg arbejdet videre til et helt andet teater, nemlig Scala på Aarhus Teater.

Noget af det eneste jeg vidste, da Henriette og jeg startede vores samarbejde, var at rummet ikke skulle være rødt (som det er på Dr. Dante). Og gæt hvad det endte med; et rødt rum, dog et helt andet rødt rum. Det indre rum som teksten kræver er bare rødt for mig.

Marianne Nilsson, scenograf

REBEKKA: Altså Knuttebarnet, du må jo forstå at jeg som sådan aldrig har interesseret mig for soveværelser, jeg vidste ikke på forhånd at det netop var i forbindelse med et soveværelse at jeg skulle blive til en skygge af mig selv ... det kan du vel også godt forstå Hilbert - At det er meget mærkeligt for mig at stå her og vide at dine vaner blev min skæbne ...

KÆRE PUBLIKUM

Aarhus Teaters skuespillere er løbende gennem sæsonen blevet præsenteret i programmerne til Store Scene og Scala. Aarhus Teaters ensemble kan desuden ses på vores hjemmeside www.aarhusteater.dk, hvor der også findes nyheder, repertoire, teatrets historie, billetbestilling mm.

Dorthe Hansen Carlsen

Dorthe er uddannet fra Skuespillerskolen ved Aarhus Teater i 1989 og debuterede samme år i Ayckbourns *En for alle – alle mod én*. Dorthe har siden været tilknyttet teatret som skuespiller – og fungerer også som tillidskvinde for sine kolleger. På Aarhus Teater er Dorthes alsidighed kommet til udtryk i så forskellige roller som Dagmar i *Parasitterne*, Hanne Stella i *Den forbudte Planet*, Marianne Sinclair i *Gösta Berlings Saga*, Mariel i *Præsidentinderne*, Christine Hauge i *Det eftersøgte Barn*, Magenta i *Rocky Horror*, Elenor i *Døde Komikeres Klub*, senest Ida i *Dansetimen* og Antiope i *Fædra*.

Merete Hegner

Allerede inden sin optagelse på Skuespillerskolen ved Aarhus Teater i 1971 var Merete velbevandret i teaterverdenen. Hun havde beskæftiget sig med børne- og ungdomsteater og havde gjort ophold hos en teatergruppe i London og en teaterskole i Stockholm. Merete debuterede på Aarhus Teater i 1974 som Pam i *Frelst*, hvorefter hun spillede på flere andre teatre, inden hun i 1982 vendte tilbage og blev fast tilknyttet på Aarhus Teater. Her har hun haft fremtrædende roller, som bl.a. Beatrice i *Stor Ståhej for Ingenting*, Gina Ekdal i *Vildanden*, Sofia i *Brødrene Løvehjerte*, Kvinden i *Goldbergvariationer*, Jasmine i *Alpeglød*, Smeraldina i *En Tjener – To Herrer*, samt i Holberg-forestillingerne på Scala. Merete har haft opgaver på film, radio og tv og har desuden undervist på Skuespillerskolen ved Aarhus Teater. Hun er hædret med Oluf Poulsens Mindelegat for sin rolle i *Jeanne d'Arc* på Aalborg Teater. Senest har Merete medvirket i *Ulysses von Ithacia*, *Emil fra Lønneberg* og *Fædra*.

Katja Holm

Kun 18 år gammel og lige gået ud af gymnasiet blev Katja optaget på Skuespillerskolen ved Aarhus Teater. Skuespillertalentet blev dog dyrket gennem hele folkeskolen og gymnasiet i diverse revyer og kabareter. Fritiden gik med at skrive og instruere dramaer. I 1997 afsluttede Katja skuespilleruddannelsen som Kit i afgangsforestillingen *Vovet Pels*. Siden har hun været ansat på Aarhus Teater, hvor hun har spillet i teaterkoncerten *Made in Aarhus*, *Bakkanterne*, som Wendy i *Peter Pan*, journalisten i *Clockwork Orange*, Venus/Penelope i *Ulysses von Ithacia* og senest i cabareten *Jægers Pris*. Når sæsonen slutter på Aarhus Teater til sommer, forlader Katja de trygge rammer på teatret, og efter en tur til Aalborg Teater og *Fame* går turen til København og livet som freelance skuespiller.

Merete Voldstedlund

Merete Voldstedlund er uddannet på Statens Teaterskole 1973 og blev straks engageret af Folketeatret i København, hvor hun debuterede som Nonnen i *Den hvide Hore*. Merete har siden arbejdet på de fleste danske scener, hvor hun blandt andet har sat sig spor som Nina i *Mågen*, Indras datter i *Et Drømmespil*, Siri von Essen i *Tribadernes Nat* samt i titelrollen som *Ditte Menneskebarn*. Fra 1978-81 var Merete tilknyttet TV-teatrets dramaturgi og har også haft væsentlige opgaver på skærmen – Ida i Herman Bangs *Ludvigsbakke*, Inge Humble i *Vores År*, Lise Munk i Kaj Munk-serien og Debbies mor i serien *Alle elsker Debbie*. Hun er desuden forfatter og instruktør af tv-spillet *Judaspenge* og *Hjertegræs* som blev sendt på DR-TV i 1996. Merete blev hædret med Olaf Poulsens Mindelegat 1974 og Henkel-prisen 1976. I 1986 blev Merete ansat på Aarhus Teater, hvor hun har haft mange fremtrædende roller; blandt de seneste, Selma Lagerlöf i *Billedmagerne*, Fru Fjord i *De lystige Koner* i Windsor og Margrethe i *Cheek to Cheek*.

Aarhus Teater er
støttet af Århus Amt

A A R H U S T E A T E R S S P O N S O R E R

Tiden er knap – lad os sige vore monologer i kor.
Wiesław Brudziński